

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot
wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2013
betreffende het algemeen welzijnswerk
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit besluit brengt verschillende wijzigingen aan in het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2013 betreffende het algemeen welzijnswerk.

In opvolging van richtlijn 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding, wordt de aandacht voor slachtoffers van een terroristisch misdrijf in het hulpaanbod van de CAW geëxpliciteerd. Ook worden in het besluit diverse bepalingen aangepast met het oog op een ophanden zijnde fusie van de vijf centra voor teleonthaal en worden een aantal financieel-technische bepalingen in de regelgeving geactualiseerd.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld welzijn.

Deze wijziging draagt bij aan de realisatie van de verplichtingen voortvloeiende uit de Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding. Het besluit past de regelgeving aan met het oog op de geplande fusie van de vijf centra voor teleonthaal en actualiseert een aantal financieel-technische bepalingen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

VR 2023 1011 MED.402/1 en VR 2023 1011 MED.402/2: Omzendbrief: instructies m.b.t. omgaan met slachtoffers van terroristische misdrijven.

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2024/44 van 16 februari 2024.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Op 28 september 2023 ontving de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie een Met Redenen Omkleed Advies (MROA, art. 258 VWEU) van de Europese Commissie inzake INFR(2021)2179: Non-conformiteit van de Belgische wetgeving met Richtlijn (EU) 2017/541 inzake terrorismebestrijding. Daaruit blijkt dat de Vlaamse Overheid als enige binnen de Belgische staatsstructuur gevat blijft door de ingebrekestelling. De Europese Commissie stelt dat op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap de vereiste dat diensten voor slachtofferhulp die voorzien in de specifieke behoeften van terrorismeslachtoffers, beschikbaar zijn onmiddellijk na een terroristische aanslag en zolang dat noodzakelijk is, ter beschikking staan van deze slachtoffers, niet door de Belgische wetgeving wordt gegarandeerd.

De Vlaamse Overheid erkent dat terrorismeslachtoffers niet specifiek in de wetgeving worden genoemd, maar toch zijn opgenomen in de doelgroep van de Centra Algemeen Welzijnswerk (CAW), die door de Vlaamse regering worden erkend en gefinancierd. Hetzelfde geldt voor het slachtofferonthaal door de justitiehuisen, waar terrorismeslachtoffers wel gevat zijn in de definitie van slachtoffers in artikel 2, lid 18, van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand, ook al worden zij niet specifiek genoemd.

Doordat een specifieke wettelijke bepaling ontbreekt, blijft de Europese Commissie van oordeel dat terrorismeslachtoffers niet over de nodige rechtsmiddelen beschikken indien slachtofferhulpdiensten geen rekening houden met hun specifieke behoeften of wanneer deze diensten voor slachtofferhulp niet onmiddellijk na een aanslag worden verstrekt of worden stopgezet wanneer zij nog steeds nodig zijn.

Om gevolg te geven aan de opmerkingen, werd op een overleg met de diensten van de Europese Commissie een plan van aanpak afgesproken om de nodige regelgevende aanpassingen door te voeren ten einde zich te conformeren aan de bepaling van de richtlijn. Via dit besluit wordt, voor wat betreft de CAW, hieraan uitvoering gegeven door in de regelgeving een bepaling in te schrijven die de aandacht voor slachtoffers van een terroristisch misdrijf bij slachtofferhulp expliciteert.

Daarnaast worden in het besluit betreffende het algemeen welzijnswerk diverse bepalingen aangepast met het oog op een ophanden zijnde fusie van de vijf centra voor teleonthaal. Het is de intentie om vanaf 1 januari 2025 met een eengemaakt centrum voor teleonthaal van start te kunnen gaan. Ook worden een aantal artikels aangepast om de regelgeving te actualiseren aan nieuwe evoluties inzake regiovorming en financieel-technisch wijzigingen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel brengt enkele wijzigingen aan in artikel 3, eerste lid, van het besluit betreffende het algemeen welzijnswerk:

De verwijzing naar de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, in punt 1°, wordt vervangen door een verwijzing naar het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

Er wordt een bijkomende erkenningsvoorwaarde opgenomen in punt 6° inzake de verplichte toepassing van het decreet van 3 juni 2022 waardoor de organisaties een uittreksel uit het strafregister voor bepaalde nieuwe medewerkers moeten opvragen.

Artikel 2, 3, 5, 6, 7 en 9

Deze artikelen passen de regelgeving aan met het oog op de fusie van de vijf huidige centra voor teleonthaal vanaf 1 januari 2025. De wijzigingen van de relevante artikelen in het decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk werden aangebracht door het decreet van 1 december 2023 houdende diverse bepalingen over het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en treden ook in werking op 1 januari 2025.

In artikel 7 wordt aangepast dat CAW moeten samenwerken met relevante actoren in het kader van opdrachten die ze opnemen zoals omschreven in samenwerkingsakkoorden tussen de Vlaamse Gemeenschap en andere overheden. Het was bij opmaak van dit artikel nooit de bedoeling om de samenwerkingsakkoorden restrictief in te vullen tot deze afgesloten met de federale overheid. Om dit te verduidelijken wordt de formulering hierop aangepast.

Artikel 4 en 8

Artikel 4, 1° en 2°, en artikel 8 wijzigen, in uitvoering van de wijzigingen voorzien door het decreet van 1 december 2023 houdende diverse bepalingen over het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de regelgeving door de verwijzing naar 1712 als centraal meldpunt aan te passen naar de hulplijn 1712 en de kleinstedelijke zorgregio's te vervangen door de eerstelijnszones.

Dit artikel beoogt bovendien de omzetting van artikel 24, tweede lid, van de richtlijn 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding, specifiek voor wat betreft de slachtofferhulp die door de centra voor algemeen welzijnswerk wordt verleend.

Artikel 4, 4°, voegt aan artikel 11 van het besluit betreffende het algemeen welzijnswerk een tweede paragraaf toe, waarin wordt bepaald dat de hulp- en dienstverlening aan slachtoffers en hun na- of naastbestaanden onmiddellijk moet worden verleend of aansluitend op het aanbod van andere organisaties en overheden, en moet worden verleend zolang het slachtoffer of de na- of naastbestaande dit nodig acht. Hierbij moet er specifieke aandacht zijn voor slachtoffers van terroristische misdrijven.

Bij een terroristisch misdrijf treden hulpdiensten op de plaats van de feiten en in de onmiddellijke nabijheid in actie. Deze hulpdiensten staan mee in voor de eerste opvang en ondersteuning van de slachtoffers, hun naasten en nabestaanden. Zo zal de politie via hun aanbod politionele slachtofferbejegening bijstand verlenen bestaande uit het onthaal en de eerste opvang van het slachtoffer, het verstrekken van basisinformatie aan het slachtoffer en het, indien nodig, doorverwijzen naar de gespecialiseerde diensten. Ook het Rode Kruis kan hierbij worden ingeschakeld. De dienst Dringende Sociale Interventie van het Rode Kruis voorziet dan psychosociale ondersteuning aan iedereen die baat heeft aan extra bijstand, biedt informatie en kan ook zorgen voor de installatie van een onthaalcentrum waar slachtoffers kunnen opgevangen worden.

Deze actoren bieden deze opvang en ondersteuning onmiddellijk na de feiten en kort erna. Indien slachtoffers dit wensen kunnen zij voor verdere ondersteuning worden doorverwezen naar slachtofferhulp van de CAW. Die hulp- en dienstverlening van de CAW moet aansluiten op het aanbod van deze andere organisaties en overheden, aangezien slachtofferhulp van de CAW onmiddellijk volgt op de opdrachten die door de acute actoren (slachtofferbejegening van politie, Rode Kruis, ...) wordt geboden.

Slachtoffers kunnen ook altijd zelf contact opnemen met slachtofferhulp van de CAW. Dit kan meteen na de feiten maar ook pas weken of maanden later wanneer het slachtoffer, de naaste of

nabestaande hier zelf nood aan heeft. De hulp- en dienstverlening voor slachtoffers moet ook worden verleend zolang het slachtoffer of de na- of naastbestaande dit nodig acht.

De samenwerking tussen de politie en slachtofferhulp van de CAW en de doorverwijzing van slachtoffers door politie naar slachtofferhulp van de CAW is één van de elementen die worden geregeld in het Samenwerkingsakkoord Slachtofferzorg van 1998. Een wijziging van dit Samenwerkingsakkoord ligt momenteel voor goedkeuring voor.

Artikel 10 t/m 13

In de artikelen 10 tot en met 13 worden een aantal wijzigingen doorgevoerd betreffende de subsidiëring.

Door artikel 10 en 11 worden de subsidiebedragen van de centra voor teleonthaal en de centra algemeen welzijnswerk geactualiseerd naar 1 januari 2024. Hierbij werd rekening gehouden met de indexering en de aanpassing aan de evolutie van de anciënniteit. Aangezien de subsidie-enveloppen niet wordt aangepast aan de Vlaamse Intersectorale Akkoorden voor de Social-Profitsector voor personeelsleden met een gesco- en sociale maribel statuut, wordt deze bepaling opgeheven.

Artikel 12 voegt, in uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën aan artikel 36 een bepaling toe die bepaalt dat het centrum voor algemeen welzijnswerk de resultaten van de gesubsidieerde activiteiten kan openbaar maken.

Artikel 13

Aangezien artikel 39 van het besluit werd opgeheven door het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2017 houdende regeling tot erkenning en subsidiëring van een Vlaamse organisatie ter ondersteuning van welzijnsbevordering en samenlevingsopbouw, is deze zinsnede van artikel 47 niet langer relevant.

Artikel 14

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van artikelen 2, 3, 5, 6, 7, 1° en 2°, 9, 10, 2° en 11, 1°. Deze artikelen treden in werking op 1 januari 2025

Artikel 15

Dit artikel behoeft geen toelichting.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het besluit heeft geen budgettaire impact. De bepalingen met betrekking tot het bedrag van de subsidie-enveloppe, betreffen louter een actualisatie van de bedragen naar 2024. De vereiste kredieten hiervoor zijn beschikbaar en ingeschreven op begrotingsartikel GB0-1GCF2EA-WT, basisallocatie GB0 GC020 3300 van de begroting van de Vlaamse overheid.

De Inspectie van Financiën heeft op 14 februari 2024 advies gegeven. Begrotingsakkoord is overeenkomstig dit advies niet vereist.

B. ESR-TOETS

/

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

1. Weerslag op personeel: nihil;
2. weerslag op werkingsuitgaven: nihil;
3. weerslag op investeringen en schulden: nihil;
4. weerslag op ontvangsten: nihil;

Conclusie: de beslissing van de Vlaamse Regering met betrekking tot deze nota heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4 **VERDER TRAJECT**

Na principiële goedkeuring wordt het advies aan de Raad van State gevraagd.

Na definitieve goedkeuring wordt het besluit in extenso bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad en gericht verspreid naar de betrokken voorzieningen.

5 **VOORSTEL VAN BESLISSING**

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2013 betreffende het algemeen welzijnswerk;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS